

Asia: VN/14558/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kemianteollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua näkemyksensä luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin hiilirajamekanismia koskevan asetuksen toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta VN/14558/2024

Kemianteollisuuden tavoitteena on olla luontopositiivinen ja hiilineutraali vuoteen 2045 mennessä osana omaehtoista vastuullisuusohjelmaa, Responsible Care, (lue lisää: <https://www.kemianteollisuus.fi/fi/vastuullisuus/hiilineutraalikemia2045/>). Tavoite ei ole helppo ja erilaisissa jatkoselvityksissä onkin tunnistettu kriittisiä tekijöitä, joita tavoitteen saavuttaminen tulee vaatimaan niin toimintaympäristöltä kuin toimialan yrityksiltä itseltään. Selvityksien perusteella on kuitenkin selvää, että kemianteollisuuden yritysten on mahdollista kutistaa hiilijalanjälki minimiin ja samalla kasvattaa kädenjälki todella suureksi. Toisin sanoen, kutistaa tehtaiden suorat päästöt Suomessa ja mahdollistaa samalla globaaleille asiakkaille merkittävät päästövähennykset.

Luontopositiivisen ja hiilineutraalin kemianteollisuuden saavuttaminen tulee vaatimaan massiiviset investoinnit esimerkiksi sähköistymiseen, sekä hiilineutraaliutta tukeviin vaihtoehtoisiin raaka-aineisiin. Tasapuolisella ja kilpailukykyisellä toimintaympäristöllä, sekä riittäväillä hiilivuotosuojilla tulee olemaan merkittävä rooli tavoitteiden saavuttamisessa.

Kemianteollisuus ry:n yksityiskohtaisemmat näkemykset:

Kemianteollisuudesta tullin on luontevaa ottaa tehtäväksi CBAM-todistusten myynti ja takaisinostot toimivaltaisen viranomaisen tehtävien lisäksi.

Hiilirajamekanismia otetaan parhaillaan käyttöön vauhdilla ja tarkempia säännöksiä tulee edelleen lisää. Nykyisien ja tulevien sääntöjen yhteisvaikutuksia on hankalaa arvioida, joten lain tulkintaan toivotaan malttia etenkin nyt alkuvaiheessa. Kemianteollisuudesta on tärkeää, että käytännön toimeenpano tehdään mahdollisimman sujuvaksi yrityksille ja ylimääräistä byrokratiaa pyritään välttämään kaikin keinoin. Lisäksi kemianteollisuus toivoo, että viranomaiset panostavat yrityksiä neuvomiseen myös jatkossa.

Viennin suojaaminen on edelleen ratkaisematta

Puhtaassa siirtymässä on merkittävää kasvupotentiaalia ja uusia vientimahdollisuuksia suomalaisille yrityksille. Hiilirajamekanismi ei tuo kuitenkaan minkäänlaista suojaa viennille vaan päinvastoin heikentää viennin tilannetta EU:n ulkopuolelle, sillä mekanismi syrjäyttää olemassa olevat päästökaupan hiilivuotosuojat. Toisin sanoen vientiyrityksien kilpailukyky heikkenee EU:n ulkopuolisilla markkinoilla. Asia on tunnistettu myös EU:n tasolla, mutta tähän ei ole saatu toistaiseksi ratkaisua. Suomen tulee ajaa aktiivisesti tähän epäkohtaan korjausta.

Tikka Tuomas
Kemianteollisuus ry